

အိးကထိဘာ်

မိမိတို့အတွက် ဝမ်းသာပျော်စရာ အခါတစ်ခု

■ သရုပ်ဆွဲဒီကထာ်အိးန့ၣ်ညိၣ် ■

...တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိ မုၢ်ဒ်သိးပုၤခရံၣ်ဖိအတၢ် ကရၢကရိတဖၣ်ကအိၣ် ဒီးတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီအါ ထီၣ်ဒီးမၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်မၤဂ့ၤမၤစၢၤပုၤဘၣ် ကီၤဘၣ်ခဲ, ပုၤဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ် ယၢ်ဒီးပုၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ် မဲၣ်ဒီး တၢ်တတၢ်တနီၤ တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

World Communion အမုၢ်နံၤစးထီၣ်အသး ဖဲ(၁၉၃၃)နံၣ်ခီဖျိလၢ သရၣ်ဟယူသီစၢ်ခါ (Hugh Thomson Kerr)န့ၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်မုၢ်လၢ် ကွၢ်စိ မုၢ်ဒ်သိး ပုၤခရံၣ်ဖိအတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီ အါထီၣ်ဒီး မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤဂ့ၤမၤစၢၤပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ, ပုၤဘၣ်ဖျိၣ်ဘၣ် ယၢ်ဒီး ပုၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီး တၢ်တတၢ်တနီၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမုၢ်ပုၤ Presbyterian အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်တဂၤဒီး အဝဲဒ်အမုၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်လၢ Shady Presbyterian Church အသိး, အဝဲသိၣ်လိန့ၣ်လိဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ် အကါဒိၣ်ထဲလဲၣ်ဒီး ခရံၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျၢၣ်ကဘၣ်ရူလိာ်ဘၣ် ထွဲ, ဖဲသကိးမၤသကိးတၢ် ဒီးအဲၣ်လိာ်ကွံာ်လိာ်သးန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျၢၣ် အိၣ်ဘူၣ်စိဆ့အမုၢ်နံၤအံၤ စးထီၣ်အသးလၢ Shadyside Presbyterian Church ဒီးမုၢ်ခဲအံၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤသကိးအိၤလၢပုၤခရံၣ်ဖိ အတၢ်ကရၢကရိ (Denomination) အါဖုအါကရၢလဲန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ ခီဖျိ World Communion Day အဃိ, တၢ်မၤဘူၣ်မၤတီၢ် လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဝဲတဖၣ် စူးကါဝဲလၢတၢ်မၤဂ့ၤမၤစၢၤတၢ်အကလုာ်ကလုာ်, လီၤဆီ ဒၣ်တၢ်လၢန့ၣ်ဆၢၣ်အတၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်တဖၣ်, ပုၤဘၣ်ကီၤ ဘၣ်ခဲလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, ပုၤဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲတဖၣ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤ ကလုာ်ဒုၣ်လၢအဆဲးအပုၤသးစၢ်တဖၣ် ကမၤလိမၤဒီး ဘၣ်တၢ်အဂီၢ်အိၣ်ဒီး စကီလုာ်ရံး(Scholarship) ဆူပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိအဖိအလံၤဒီး လၢကသိၣ်လိ ဒုးဒိၣ်ထီၣ်သးစၢ်ခိၣ်န့ၣ်လၢကမၤလဲလိာ်ဟီၣ်ခိၣ်, ကိးဝဲလၢ “To equip world changers” ဒီး “To equip world disciples” လၢခရံၣ်ဘီမုၢ် ကဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

Nelson Mandela စံးဝဲ, “Education is the most powerful weapon you can use to change the world.” “တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ မုၢ်တၢ်စုကဝဲလၢ အိၣ်ဒီးအသဟီၣ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢနစူးကါအိၤကသ့လၢနကမၤ လဲလိာ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်ထံးကတၢၢ်တဘီ လၢယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ခိၣ် ဟ့ၣ်နီၤလီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ

(၁) ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးပုၤတဘီယုၢ်ယီၤလီၤ.

“အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိအိၣ်ဒီးသု တဘီ ယုၢ်ယီၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢယအံၤ ယတအိၣ်ဘၣ်ဒီးသုတဘီ ယုၢ်ယီၤဘၣ်.” (မး ၂၆:၁၁)

(ယိၤဟ့ၣ် ၁၂:၈) စ့ၢ်ကိးစံးဝဲ, “အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးသုတထံၣ်ယီၤလီၤ. မ့ၢ်ယဲဒ်အံၤ ယတအိၣ်ဒီးသုတထံၣ်ယီၤဘၣ်.”

ခိဖျိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်မၤအသးတဖၣ် ဒ်န့ၣ်ဆၢဉ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ အတၢ်တဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါတဖၣ်, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအာသီဒ် (Covid-19)တဖၣ်, တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတၢ်မၤလီၤပြီၤလီၤပြီၤတၢ်, မၤသံမၤဝီတၢ်, မၤဟးဂုၢ်ဟးဂီၤတၢ်တဖၣ်အယိ, ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအါဒ်အါဂၤ ဖျိၣ်လီၤယၢ်လီၤဝဲ, ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဝဲ, ဒီးဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါဝဲအါမးလံန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်ဘၣ်အသးလၢ ပကမၤဂ့ၢ်မၤစၢၤပုၤတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. (မး ၂၅:၃၂-၄၆), ဖိဒ်ဖိသၣ်အါမးကဲထီၣ်တ့ၢ်လံ ဖိၣ်ယဲလံအယိ Mother Teresaစံးဝဲ, “နကလုၢ်အိၣ်လုၢ်အိ, အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ပုၤဖိသၣ်ဖျိၣ်ယၢ်အဂၤတကယၤမ့ၢ်တသ့, တန့ၢ်သန့က့, ထဲတဂၤဇိၤဒုနမၤစၢၤကသ့ဝဲ ကစီဒိန့ၣ်လီၤ.” Robert Pierce (1914-1978), ပုၤလၢဒုးအိၣ်ထီၣ် World Vision ယုၤဘါထုကဖၣ်ဒီးစံးဝဲ “မိတၢ်လၢအမၤသဘံးကစၢ်ယုၤအသးန့ၣ် ကမၤသဘံးစ့ၢ်ကိးယသးတက့ၢ်.”

ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤခရံၣ်အတၢ်ဟဲဆူဟီၣ်ခိၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး ဒ်သိးကစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်သးခုကစီၣ်ဆူပုၤဖျိၣ်ဖိ

ယၢ်ဖိ, ဒ်သိးအကမၤဘျါက့ၤပုၤလၢအသ့ၣ်ကၢ်သးလီၤ, ဒ်သိးမၤထူၣ်ဖျဲးပုၤလၢတၢ်မၤကဲက့ၢ်အီၤတဖၣ်, ဒ်သိးကမၤကပီၤထီၣ်ပုၤလၢအမဲၣ်တထံၣ်တၢ်တဖၣ်အမဲၣ်, ဒ်သိးအကမၤထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤအာမၤနးအီၤတဖၣ်, ဒီးလၢကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယုၤအသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (လူၤ ၄:၁၈-၁၉)

တၢ်ဂ့ၢ်ခံၣ်တဘီလၢယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, (၂) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သရၣ်ဖးဒိၣ်လၢဒုးအိၣ်ထီၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါဉ်ဘျုးစီဆ့အမ့ၢ်န့ၣ် (World Communion Day)အတၢ်သိၣ်လိနဲၣ်လိလၢအကါဒိၣ်တဘီမ့ၢ်ဝဲ, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလံၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပုၤတန့ၣ်ယုၤတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, လရၣ်အပဲတရီမ့ၢ်ဂ့ၢ်, မၤဟးဂီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. (မး ၁၆:၁၈).

မ့ၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤ, သရၣ်သမါဟဲဟံထီၣ်အိၣ်ဝဲအကလုၢ်ကလုၢ်, တနီၤတဲဝဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တလိၣ်ဘၣ်. တနီၤစံး, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်မ့ၢ်ကီၤလံၢ်အတၢ်ကရၢကရီလီၤ, ဟဲက့ၤဟးထီၣ်လၢအပူၤချ့ချ့. တနီၤတခီစံးဝဲ, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ် တဆုၤန့ၣ်ဆူမ့ၢ်ခိၣ်ဘၣ်. တလိၣ်နလဲၤမၤဘၣ်ထွဲနသးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်. ယုၤန့ၣ်မ့ၢ်သး (Spirit)အယိ, နဘျုးထီၣ်ဘါထီၣ်အီၤသ့ဝဲလၢတၢ်လီၤကိးတီၤဒဲး ဒီးတလိၣ်နလဲၤဘါယုၤလၢသရိၣ်ပူၤဘၣ်. တၢ်သိၣ်လိဒ်အံၤတဖၣ် သဆၣ်ထီၣ်ပုၤအါဂၤအခံ လၢကအိၣ်ဒ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အချၢဒီးမၤဖဲဒ်အသး, လဲၤဒ်လၢအကျဲဒ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢတမၤ

သရၣ်ဖးဒိၣ်လၢဒုးအိၣ်ထီၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါဉ်ဘျုးစီဆ့အမ့ၢ်န့ၣ် (World Communion Day) အတၢ်သိၣ်လိနဲၣ်လိလၢအကါဒိၣ်တဘီမ့ၢ်ဝဲ, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤလံၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ပုၤတန့ၣ်ယုၤတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, လရၣ်အပဲတရီမ့ၢ်ဂ့ၢ်, မၤဟးဂီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တန့ၢ်ဘၣ်.

ဘဉ်ထွဲအသးဒီးတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်တဖဉ်မ့ၢ်လၢအိဉ်မူဒဉ်လၢ တၢ်သဘျုလၢ အကျဲဒဉ်ဝဲအဃိ, အတၢ်အိဉ်မူ သကဲဉ် ပဝးလီၤရၢဂံၢ်လီၤစၢ်ဒီးဟးဂီၤကွံာ်ဝဲဒဉ်န့ၢ်လီၤ.

သရၢ်ဖးဒိဉ်ဟယူသီစၢ်ခါ (Hugh Thomson Kerr)တခီ ထံဉ်ဝဲလၢ တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်န့ၢ် မ့ၢ် ခရံာ်အနီၤခိဒီး ပုၤစၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤခရံာ်ခဲလၢာ် ကဘဉ်ဟ် ဖျိဉ်ထီဉ်အသး, ဒိကန့ၢ်လိာ်သး, ပးကဲယူးယီဉ်လိာ် သး, မၤဂ့ၤမၤစၢၤလိာ်သး, ဒီးဟ်ဖျိဉ်ထီဉ်သကိးအစုလၢ တၢ်မၤဒိဉ်ထီဉ်လဲာ်ထီဉ်ခရံာ်အဘိမုၢ်တၢ်သးခုကစီဉ်န့ၢ် လီၤ. ပုၤလၢတပးကဲ, တကိးတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်လၢအမိာ်ဘဉ် န့ၢ်, ကိးဟ်ကစၢ်ယွၤလၢအဟ်န့ၢ်တကၢကီဉ်တကြားဝဲ ဘဉ်ဝဲဘဉ်. တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်န့ၢ် မ့ၢ်ကစၢ်ခရံာ်အတလးမူး ပိာ်မုၢ်လၢမုၢ်ကအိဉ်ဝဲတနံၤန့ၢ် အဝဲကဟဲက့ၤအိဉ်က့ၤ ဝဲ ဒီးဒီးတုဒီးဖျိအသးဒီးအိၤန့ၢ်လီၤ. (၁ကရံာ် ၁၂:၂၇, ဧၤတြီၤ ၁၀:၂၅, လီဉ် ၁၉:၇, အးဖးစူး ၅:၂၅-၂၇, လီဉ် ၂၁:၉).

မ့တမ့ၢ်လၢနအိဉ်လၢတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အပူၤ, မၤသ ကိးတၢ်ဒီးတၢ်အိဉ်ဖျိဉ် ပုၤစၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖဉ်ဘဉ် န့ၢ်နတၢ်မၤတၢ်လၢခရံာ်အဂီၢ် တမ့ၢ်ကတုၤထီဉ်ဘး နီတဘျီဘဉ်. နမ့ၢ်အဲဉ်ဒီးမၤဒိဉ်ထီဉ်လဲာ်ထီဉ်ခရံာ်အဘိ အမုၢ်တၢ်သးခုကစီဉ်အတၢ်မၤတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၢ် နက ဘဉ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်န့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်အိဉ်လၢ တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အချၢ, တမၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်ဘဉ်, တရုလိာ်မုာ်လိာ်နသးဒီးတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်ဘဉ်, နမ့ၢ်အဲဉ်ဒီး ဆာထၢဉ်လဲၤဒဉ်နဝဲလၢတၢ်သဘျု, နတအဲဉ်ဒီးပိာ်ထွဲ တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အတၢ်ဘျု, အတၢ်သိဉ်တၢ်သီနီတမံၤဘဉ် န့ၢ်, နကကဲထီဉ်ပုၤဟးဂီၤဖိတဂၤလၢ တၢ်မနုၤမးတြီ နတသ့လၢနကမၤကမာ်တၢ်ဒီးနကလီၤတဲာ်ဆူ မုာ် ကီၤလိာ်အစုပူၤသပုၤတၢ်န့ၢ်လီၤ.

လၢခံကတၢ် အဲဉ်ဒီးဟ့ၢ်ခိဒိအံၤ ဟီဉ်ခိဉ် ဒိဖျုာ်ဘျုးစီဆုံအမုၢ်နံၤ မ့ၢ်ဒိသိး ပုၤခရံာ်ဖိလၢဟီဉ်ခိဉ်

ဖျုာ်, ကဟ်ဖျိဉ်ထီဉ်သး, မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သး တဖျုာ်ဃီ လၢတၢ်မၤဂ့ၤမၤစၢၤက့ၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိအတၢ် ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်တၢ်ကီတၢ်ခဲအကလုာ်ကလုာ်တအိဉ်ဒီး တၢ်နီၤဖးပဲာ်ဖးကလုာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ခရံာ်ဖိ Denomination တဖဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၢ်ဘဉ်. မ့မ့ၢ်ကဟ်ဖျိဉ်ထီဉ်သးဒိခရံာ် အနီၤခိ, ခရံာ်အတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်လၢပထံဉ်အိၤလၢပမဲာ်ချံ တသ့ဘဉ် (Invisible Church) ဒီးမၤဂ့ၤမၤစၢၤက့ၤ ဟီဉ်ခိဉ်လၢအဘဉ်ဆူးဘဉ်ဆါတဖျုာ်အံၤန့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒိအံၤအဃိ, ကဟဲစိာ်ပုၤခရံာ်ဖိ အတၢ်အဲဉ်ပုၤအဲဉ်တၢ်ဒီး တၢ်ဟ်လုာ်ဟ်ပုၤက့ၤတၢ်အိဉ်ဖျိဉ် အလုာ်အပူၤဒီး ကမ့ၢ်တၢ်သ့ဉ်နီဉ်က့ၤပကစၢ်ခရံာ်အတၢ် သံလၢပဂီၢ်, အညဉ်ဘဉ်လီၤကလဲဟးဂီၤဝဲဒီးအသ့ဉ် စီဆုံ လၢဘဉ်လူလီၤဂံၢ်လီၤအသးလၢပတၢ်ဒဲးဘး ကဘဉ်တၢ်ပျီကွံာ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤကဒုးသ့ဉ်နီဉ် ထီဉ်ပုၤလၢပကစၢ်အတၢ်ကတီၤလၢအစံးဝဲ,

“အဂ့ၢ်ဒိအံၤ, ပုၤဖျိဉ်ဖိယာ်ဖိတဖဉ်န့ၢ် အိဉ်ဒီး သုတထံဉ်ဃီလီၤ. မ့မ့ၢ်ယဲဒဉ်အံၤယတအိဉ်ဒီးသုတ ထံဉ်ဃီဘဉ်.” (ယိၤ ၁၂:၈)

ကစၢ်ခရံာ်ဘါထုကဖဉ်တၢ်ဒီးစံးဝဲ,

“ဒိသိးအဝဲသ့ဉ်ခဲလၢာ် ကမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီ, ပါၤစၢ, ဒိနအိဉ်လၢယပူၤ, ဒီးယအိဉ်လၢနပူၤအသိး, ဒိသိးအဝဲသ့ဉ်ကမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလၢပပူၤ, ဒိသိးဟီဉ်ခိဉ် ကစၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤလၢနမၤလီၤယၤလီၤ. ဒီးတၢ်လၢကပီၤ လၢနဟ့ၢ်ယၤန့ၢ်, ယဟ့ၢ်လၢအိၤ, ဒိသိးအဝဲသ့ဉ် ကမ့ၢ် တၢ်တမံၤဃီ, ဒိပမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီအသိးလီၤ. ယအိဉ်လၢ အဝဲသ့ဉ်အပူၤ, ဒီးနအိဉ်လၢယပူၤ, ဒိသိးအဝဲသ့ဉ် ကလၢထီဉ်ပုၤထီဉ်လၢတၢ်တမံၤဃီ, ဒိသိးဟီဉ်ခိဉ်က သ့ဉ်ညါလၢနမၤလီၤယၤ, ဒီးနအဲဉ်အိၤဒိနအဲဉ်ယၤအ သိးန့ၢ်လီၤ.” (ယိၤ ၁၇:၂၁-၂၃)

သရၢ်ဒိဉ်ဒီးကထာဉ်အိၤန့ၢ်ညိဉ်